„ЗАСТАВА“ излази редовно: **средом, петком и недељом** на целом табаку, **уторником** на по табака.

Цена је за Аустро-Угарску:
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
За Србију:
на четврт год. 8 дин., на по год. 16 дин.

Народни бројеви од петка, нарочито за шире народне кругове уређени, могу засебно да се претплате, а цена им је:
на 1 месец . . . . . 25 нов.
на четврт године . . . . . 75 нов.

ЗАСТАВА.

За **ОГЛАСЕ** плаћа се од сваке врсте 6 нов оваких ситних слова, а за жиг се плаћа 30 новч. сваки пут.
За „**Приноспано**“ плаћа се 20 н. од врсте.

ДОПИСИ шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „**ЗАСТАВЕ.**“

Уредништво и администрација „Заставе„ налази се у кући г. Ст. Јефтића, главна улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

БРОЈ 53. У НОВОМ САДУ У УТОРАК 8. АПРИЛА 1897. **ГОДИНА XXXII.**

САСТАНАК СРПСКИХ ВЛАДАРА.

Београд, у очи Цвети.

У мрежи догађаја који се плету на истоку, српске државе држе се резервисано и баш то држање је од еминентне вредности по будућност српског напретка.

Колико изгледа безначајна овака политика српска у рачунима источних догађаја, она тихим радом својим даје јемства, да је схватила једном своју задаћу. Као стварни докази за то истичу се својом значајношћу у овај мах две чињенице: Посета српског краља бугарскоме кнезу, а уз то онај успешни резултат, који се појављује склапањем савеза српско-црногорско-бугарског и посета краља Александра кнезу Николи.

Глас о савезу чудновато је одјекнуо међу европским политичарима, а у првом реду међу онима, који се по природи саме ствари, највише имају да заинтересују за оваку могућност. Јасан је доказ томе штампа европска, која управо није знала какав правац да постави себи у тој ствари, и у изненади тој, хитно је прихватила пронесено демантовање истога савеза, да би само могла што пре прећи на свој дневни ред, осећајући се добро што може бригу о овоме бар за који час, да скине с врата.

Но и ако је то демантовање простирало опћим политичким пољем, сваки ко је пажљиво пропратио време пре и после те радње, а и саму радњу, може бити уверен, да је то демантовање само званична формалност, која као обична процедура мора да иде упоредо са таким важним догађајима.

Можда новинарство и греши што брже боље јавља таке новости, али ко да не одоле радости, кад види заруделу зору лепшег, сјајнијег дана. А туђе новинарство ако не јавља таке појаве из онаких утисака из каквих се српско новинарство тим питањем бави, а оно јавља из утисака које завист подстиче, а то је и опет један узрок више, да се такој појави радује сваки ко истински верује, да ће у пренесеном смислу Марков топуз једном искочити из мора.

Чињеница дакле ова и ако није добила са меродавних страна јавно своју званичну потврду, баш обилажењем и непотврђивањем све нас више уверава, да је то један и ако мањи, али у овим приликама значајан камен мудрости у српској политици.

Па као што нас његов зачетак са пуно интереса води уверењу, да ће српски државници истрајати на томе путу, исто нас тако путовање краља Алелсандра на Цетиње — као даљи развој догађаја, још боље учвршћује, да српска мисао о којој се тако много говорило и говори, хоће ево већ једном да буде и ствар. Има ли у овим тренутцима што величанственије за оживљење те мисли, него кад се види где сад први од Обреновића иде у посету Господару Црногорском и његовим соколовима? Има ли за развој будућности две српске државе, важнијих чињеница од оних које се почеше низати од лањског Видовдана до сада, а које се неће задржати само на посети краљевој, него могу бити значајан и пресудан моменат, како за две династије и њихове државе тако и за оне невољнике на Балкану, који у крунисаним главама своје ослобођене браће, гледе новог српског Милоша и Марка, који ће да им раскују тешки вековни синџир и да их узму у своје топло окриље, убришу сузу јада и залече ране тешке патње и невоље.

— В —

ГРЧКО-ТУРСКИ РАТ.

Оно, што се сад догађа међу грчком и турском војском, слободно се ратом може назвати. Јер где осим пушака, још и топови ричу, а гомилама падају рањени и мртви, да шта је друго него рат. Маћедонска турска војска има два важна ратна пута, оба та воде у главни стан у Еласону: један из Серфица а други из Катерине, који је дуж обале солунског залива. Овај пут су хтели да пресеку грчке устаничке чете. Непријатељство је почело у прошли петак у јутру, на тесалијској граници у грчком селу *Незероду*, које се налази међу Еласоном и Ларисом, источно од Еласоне под брдом Олимпом. Ту је турска војска хтела да пређе на грчко земљиште, али се сударила са грчком редовном војском, која је јаком топовском ватром одговорила на турско пушкарање. И Турци су одбијени. Рањених и мртвих беше с обе стране. Судар је наређен по заповести грчког престолонаследника из Ларисе. Бој код Ларисе траје већ три дана. Едем паша је добио заповест из Цариграда, да иде на Ларису. Турски министар спољашњих послова мисли, да ће Едем паша за који дан разавити свој шатор у Лариси, где се сад још налази грчки наследник престола. За најкраће време дакле, биће још важнијих вести са Балкана.

Нови Сад, 7. априла.

Цар и краљ Фрања Јосиф у Петрограду. Поводом тим, што цар и краљ наш хита да врати походу руском цару и што баш у данашње дане то чини, приписује се његовом путу у Петроград врло велик значај. Многи се теше тиме, да ће овај пут краљев бити од одсудног значаја по мир европски, који ће се овим путем учврстити и зајамчити на дуже време. Какве су прилике на истоку, сумњамо, да ће се нада мирољубивих доиста и остварити.

Политичке новости.

Угарска. Путовање цара и краља *Фрање Јосифа I.* у Петроград, сад је већ коначно утврђено и програмом одређено. У пратњи млађег брата презумптивног наследника престола и десеторице других пратиоца, полази краљ у понедељак 14. (26.) априла у Петроград. Истог дана стиже у Варшаву, где ће бити дочекан како владару приликује 15. (27.) априла стиже у *Петроград*, где ће на станици да га дочека цар руски, чланови царског дома, представници власти грађанских и војних. Краљ ће се одвести с царем руским на отворени коли у варош и за тим ће прво да походи царицу удовицу, а за тим да оде у зимску палату. После тога ће походити царицу у малахит-дворници, где ће бити и велики кнежеви. Пре ручка ће да походе нашег краља руски министри, дворски великодостојници и др. После ручка походиће краљ чланове руског дома, а за тим ће ићи у цркву апостола Петра и Павла, где су гробнице руских владара. У зимској палати биће свечан ручак у почаст краљеву. 16. (28.) априла биће преглед војске. После тога биће доручак у палати кнеза олденбуршког, а за тим ће краљ и опет чинити посете. После подне примиће краљ дипломатски кор. Тај дан биће у зимској палати породични ручак, а за тим свечана представа у позоришту. 18. (29.) априла прегледаће краљ споменике и за тим ће отићи на свечан ручак код аустро-угарског посланика. После ручка примиће краљ изасланике аустријских и угарских поданика, који тамо станују. После тога биће породични ручак у зимској палати, после кога ће краљ са својом пратњом да отпутује из Петрограда.

— По наредби министарства унутрашњих послова, израђен је законски предлог *о преустројењу варошких управа* и издат је међу више стручњака на проучење. Предлогу је натпис „A városi rendtartásról“, (варошка управа), према коме ће у принципу све вароши у земљи добити једнаку организацију. Име „муниципални одбор“ збрисаће се и на његово место ставити „варошко претставништво“. Број представника зависиће од броја душа. Вароши, које имају 30000 и више становника, бираће два градска начелника: једног за репрезентанцију а другог за управу. Начелника за репрезентанцију потврђиваће краљ. Рачуноводство варошко прећи ће у државне руке и подпадаће под министарство финансија.

*

Србија и Бугарска. Краљ *Александар* и кнез *Фердинанд* измењали су поводом свечаности у Пироту, која је приређена у славу ступања у живот српско-бугарскога трговачког уговора, више врло срдачних депеша, у којима се међусобно уверавали о најискренијим својим осећајима.

— Београдске новине јављају, да ће кнез Фердинанд тешко доћи о Ускрсу у Београд. Глас о доласку кнежеву пронет је из недовољног извора.

*

Црна Гора. Венчање црногорске кнегињице Ане с принцом *Фрањом Фердинандом Бешенбергом*, одређено је за половину маја.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Наступила су тешка времена по живот у опће, а посебно по наш српски и автономни живот. Борба народна свела се на врло уске границе, јер нас власници потискују са свију линија и тачака, одакле се управља и уређује, и зато се наша борба у главном ослања на јавна гласила која подржавају свест народну и спремају народ за будућност.

Кроз тридесет и једну годину испуњавала је „Застава“ своју дужност у најширем обиму, не презајући ни у најгорој материјалној невољи својој, од својих љутих душмана, који су свагда, а данас као највећма наперили све своје стреле, да је утамане. Гледајући у прошлост њену, смело ево тврдимо, да је „Застава“ била од увек јунак над јунацима у борби за потиштена права и слободе народне.

Ту свету дужност своју врши она и данас, а вршиће је с поносом и даље.

Пред нама су судбоносни догађаји у *политичком, у економском и у автономном животу*. „Застава“ чисти оружје, да смело и одлучно ступи у борбу на свима овим пољима и линијама.

Кад то рекосмо, онда још на по-

ПОДЛИСТАК

НЕУМЕСНА ШАЛА.

Ма да је руски цар Павле I, као самодржац свију Руса био врло строг и озбиљан, ипак је после свршена посла волео весело друштво. Тако је он врло радо призивао к себи на вечеру духовите шаљивчине. При овим вечерама није никад изостајао париски комичар Фражер, коме је пошло за руком, да брзо уђе цару у вољу, и који је себи много што шта дозвољавао, што би иначе друге врло скупо стало.

Та га је царева попустљивост најпосле учинила дрским.

Једном при гозби поче један од гостију славити царског домаћина, на рачун Петра Великога. То је цару годило, те окренувши се запита Фражера: „Зар није тако, мој драги Фражеру, то ће рећи одузимати од Петра, да дадеш Павлу?“

„Тако је Сире!“ одговори глумац „то се Вашем Величанству већ може допасти, јер никоме не ће пасти на памет, да одузев од Павла даде Петру“.

Одговор је био врло заједљив, али је цар већ више пута прогутао таке досетке, па се на њих још слатко смејао. Али сад му се лице намршти, и он се диже ћутке од стола. Сви се нерасположени разиђоше. Фражер оде кући као убијен, јер је за једног шаљивчину од заната била неслана досетка као изгубљена битка.

Било је у сред зиме и још ноћ, кад га је другога јутра пробудило јако куцање на вратима. Он устане — и ко да опише његово запрепашћење — кад унутра уђе један часник са пет гардиста унутра у потпуној опреми, и преда му од цара потписани указ, којим је осуђен, да одмах иде у прогонство у Сибирију. Фражер клоне као громом погођен на одар, поче очајно, ломити руке и повиче: „Какав сам ја злочин учинио, да сам заслужио тако страшну казну? Зар не би, могао видети цара, пасти му пред ноге и молити га, да ми опрости?“

Све су молбе биле узалуд. Наредба је била најстрожије издана, а цар је Павле пазио, да се његове наредбе дословце испуњавају. Све што је Фражер могао код часника, који је био његов пријатељ, испословати, било је неколико минута времена, да би могао најпотребније ствари спремити. Тада је морао сести у кола затворена, без прозора и опкољена јаком војничком стражом. Два војника голим, мачевима и напуњеним пиштољима седоше покрај њега; врата беху затворена, и коњи кренуше у оштром касу. Дубока тама опкољаваше сиротога Фражера. На сва питања остадоше његови пратиоци глухи. Тако су све даље путовали, док се најпосле, после дугог времена не отворише врата на колима.

Био је јасан дан, али се он није дуго радовао светлости дана, јер га одмах са завезаним очима одведоше у једну сиротињску колибу. Веза му паде с очију — и он стајаше у једној слабо осветљеној соби; дадоше му да једе, из једног чанка, проста и рђава јела, њему, који је још јуче седео за господским трпезама, уживао све могуће угодности и кога је цар обасипао милоштама. А сад је пао у немилост, изагнан, у сиротињској колиби, упућен на јела, која би дан пре и његовим послужитељима била рђава; око њега суморна и намрштена лица, ниједне утешне речи, пред очима му пут без наде на повратак. — Фражер беше готов да очајава.

„Ми се сад морамо растати, Фражеру“, рече му часник. Шта би могао за вас учинити?“

„Говорите с царем“ промуца несрећник.

„То је немогуће, иштите, штогод хоћете само то не. Би ли можда могао склонити ваше новце и драгоцености, док се ви не вратите?“

„Има дакле наде на повратак? Нисам ја дакле доживотно прогнан?“

„Није, него још нешто! Само на шест година, а и то ће брзо проћи.“

„Шест година!“ уздахне сирома комичар, „шест година провести у Сибирији!“

Тако су путовали без престанка три дана и три ноћи. Тада наједанпут стадоше кола. Изнесоше га полумртва из кола и посадише на клупу. Али му сада не скиноше мараму с очију. Он зачу у близини шушањ корака и — о, страшно је и рећи — „Пуните пушке!“

Скинуше му капут и свезаше руке на леђа.

„Пали!“ зачу се команда.

Мускете плануше и без гласа сроза се Фражер на земљу. Од страха је изгубио свест.

После кратког времена дође к себи. Дигну га горе и посаде на столицу. Веза му спаде с очију — и гле, он седи у истој соби, при истој трпези, на истом месту, око њега исто друштво, у чијој средини сеђаше и цар: „Видиш, мој драги, и ја умем правити неслане шале!“ рече цар.

Превео: **М. Н. С.**

четку нове четврти молимо наше штоване претплатнике, да своју претплату обнове.

У Новом Саду, 20. марта 1897.

Уредништво и администрација „Заставе.“

Књижевност и уметност.

Уредништву је послато на приказ:

Летопис Матице Српске књига 190. са овим садржајем: 1. Грци и Срби. Од Васе Вујића. 2. Милорад П. Шапчанин. Од А. Хаџића. 3. Тукидид и његова значајност на пољу историографије. Од дра Ђорђа Дере (Наставак). 4. Адам Драгосављевић, српски књижевник. Од Ђорђа Магарашевића (сршетак). V. Оковани Прометеј, трагедија од Есхила, с грчког превео Александар Писаревић. 6. Приморска обличја. Од С. Матавуља. 7. Писмо Ђуре Даничића Јовану Бошковићу, са допунама за штампу приредио Ђорђе Магарашевић, (наставак). VII. Културне појаве у српском народу: Неговање песме и свирке у нас и српска велика гимназија Од у. 9. Књижевност: Примери из српске литературе, уредио К. С. Поповић. Приказује Б. Б-ћ. Путне успомене од дра Мих. Полита Десанчића. Српски Магазин, годишњи часопис за год. 1896., издаје и уређује Дионисије Миковић игуман. Кнез Михаило у споменима некадашњег свог секретара, написао М. Ђ. Милићенић. M. Car i J. Bersa: S mora i primorja. Dubrovnik, kalendar za prostu godinu 1897.

Вести из места и са стране.

Изабран за учитеља. Г. Александар *Марић*, студент педагошког и философског факултета на универзитету у Јени, изабран је за учитеља у српској православној опћини у Бечу. Честитамо бечкој опћини на овоме избору.

Народна забава у Србобрану. Српска црк. певачка дружина сентомашка приређује народну забаву други дан Ускрса 14. (26) апр. 1897. г. у просторијама опћинске гостионице уз пријатељско суделовање ученика српске вел. гимназије новосадске. Распоред забаве: 1. Говори г. Ђура Страјић свештеник. 2. „Нек душман види“, од Д. Јенка преиначио К. Берић, пева мешовити лик, 3. а) „Жицама“, од Јенка, б) „Матушка голубушка“, од Гурилева, уз пратњу гласовира пева Секула Попов. 4. „Ој ружо мила“, од И. Бајића, уз пратњу хармонијума певају гимназисте Вучков и Туторов. 5. „Из мога ђаковања“, од Ј. Грчића, пева мешовити збор. 6. „Девет крвавих дана“ од Др. Ј. Јовановића, декламује Анђелија Миковић. 7. „Аој очи плаве“, од И. Бајића. — „Море ми је“, од Д. Јенка, уз пратњу хармонијума пева гимназиста Милан Туторов. 8. „Рус“, од Хавласа, пева мушки кор. II. део: Игранка. У једном од прошлих бројева већ смо споменули да се за ову забаву многи интересују како у Србобрану, тако и у околини, а из данашњег програма се види, да ће на забави суделовати и један део српске гимназијске омладине новосадске, ово ће тој и онако лепој забави још више полета дати.

Забава у Опаву у Банату. Стеван Дескашев оперски певач приређује у Опаву другог дана Ускрса (у понедеоник 14. (26.) апр. 1897.) уз пријатељско суделовање гђце Емилије Живановићеве и госп. Свет. Теодоровића Концерат са игранком, у просторијама гостионе госп. Јована Матића. Распоред: 1. „Ти си моја“, Романса из опере Зрињски, од Ј. Зајца, пева С. Дескашев. 2. „Мирјана“, Македонска песма, пева С. Дескашев. 3. „Укор“, песма Бранка Радичевића, пева гђца Емилија Живановићева. 4. „Весело срце“, од Хоитеро, пева С. Дескашев. 5. „Смеса срп. песзма“, свира на гласовиру г. Свет. Теодоровић. 6. „Српске народне песме“, пева С. Дескашав. 7. „Duet“, из оперете Птичар (Vogelhändler) од Зевера, певају гђца Е. Живановићева и г. С. Дескашев. 8. „Гусле моје“, пева г. С. Дескашев. II. део: Игранка.

Верени. Др. Коста *Хаџи* адвокатски кандидат, верио се са гђицом Софијом Цвејићевом, ћерком српског родољуба и председника радикалне странке г. Ђуре Цвејића адвоката у Вршцу.

Благодаран питомац. Сима Живковић професор у Крагујевцу из благодарности према пок. Љуби Ненадовићу који му је као ђаку чинио доброчинства, приложио је за споменик Ненадовићев 500 динара. Тако се захваљују честити људи!

Г. Султана Цијукова. Немачки лист „Mainzer Neueste Nachrichten“ врло похвално говори о првом приказу Српкиње уметнице Султане *Цијукове* која се први пут приказивала публици у Мајнцу као Елза у „Лоенгрину.“

Стева Војнић бачки жупан који је до данас био жупан и за варош Бају, биће од сад само за жупанију бачку, а за бајског жупана именован је Андрија *Шмаус* суботички вел. жупан.

Поштанска вест. Министар трговине јавља, да од 1. маја неће више поштанска звања примати претплате за листове, који излазе у окупираним земљама и у новопазарском санџаку. На ове ће се дакле листове морати претплаћивати у дотичним администрацијама. — Исто тако неће ни поштанска звања у окупираним земљама и Новомпазару примати претплату на листове, који излазе у Аустро Угарској, већ ће се и оданде морати листови наручивати.

Турска обест. „Ускоку“ јављају из Н. Пазара, да је не давно на мукама изданув Србин Спасоје Симоновић сељак из Д. Крњине. Спасоје је ноћио у Н. Пазару па поранио кући. У путу га пресретну неки Турци из Новог Пазара ухвате га, одвуку у један склон подаље од пута, ту су га цео дан на муке метали ексерима руке за дрво приковали, а у мрак свежу га за дрво па из револвера опале у слепе очи и тако мртва оставе. После 5 дана родбина је по грактању гавранова и орлова нашла мртва Спасоја. Леш Спасојев више од пола биле су разнеле тице и зверење.

Књегиња Шиме хтела је ових дана да се у једној шкандалозној улози прикаже париској публици, али је књаз Шиме и његова породица свим силама настојали да се осујети и полиција је таку продукцију забранила. Но сад је на невољи управитељ тога подузећа јер су улазнице за тај приказ биле од лакомих паризлија тако рећи разграбљене, те сад треба тима свима новце натраг вратити. Но он се узда да ће му ипак испасти за руком, да изради дозволу за тај приказ.

Експедиција на јужни пол. Енглеско географско друштво одушевљено Нанзеновим предавањем поново је управило молбу на владу да изашље експедицију на јужни пол. Држи да тамо има много копна. Молбеницу о овој ствари већ је подносило друштво влади пре две године, али је било одбијено.

Занимљиви бранитељи. У *Нађхал мађеру* код среског суда догодио се овај призор: Два одветника, који су заступали странке, Стеван Роман и Иван Јелфи из *Арада*, тако су се у расправи разјарили, те су један на другога скочили и почели се ћушати и штаповима лупати тако да их је оружник морао раставити. Али на улици битка се продужи. Роман потегне пиштољ и хтеде свога друга Јелфија да убије.

Једна грофица ухапшена. Живела је у Паризу у једном приватном хотелу у Елисејском пољу врло раскошно, држала за двоје деце три кућна учитеља, 6 других и 12 послужитеља у ливреји, но на послетку је ухапсише заједно са њеним љубазником. Овај је био поверљива личност код барона Опенхајма и украо му 350.000 дин. па дао грофици. Сад се нашло да је то једна приватна учитељица, која одавна тако швиндлује, а сад се била придружила овом ожењеном несретником са троје деце, који је већ раније био украо од свога господара 60,000 дин. но овај му је то опростио. Сад и „гротица“ и љубазник дувају у хладовини.

Шта стаје рат. Амерички рат за слободу од 1861. до 1865. године, стао је земљу 10 милијарди долара у новцу и 803.000 људи. Северна Америка изгубила је тада 303.000 људи, а Јужна 500.000. Француско пруски рат стао је Французе 6.390 милијуна марака, а уз то још платише и ратне отштете пет милијарди франака. Француска је узгубила тада 290.000 људи.

Звездарница у Јерусалиму. У Јерусалиму започела је не давно градња звездарнице, за коју је поклонио новац неки Американац, а место грчки патријарх. За то ће звездарница после 40 година постати својина грчког семеништа. Зграда се диже на месту, где је некад стајао табор *Тихов*. Звездаром именован је професор математике на грчком семеништу Лијандрос. Други астроном доћи ће из Америке.

Чудновато уметничко дело. Невероватно, али збило се ево у *Америци*. У предграђу вароши *Чикага* саградише цркву *за двадесет сати*. Уговор за грађу био је склопљен у петак, довежена прва дрвена грађа и доведене електричне жице из творнице, две миље удаљене. Десет људи почело је градити, и што се брже добављала грађа, био је и број радника повећаван, док није дошло на 2000 радника. У 5 сати по подне била је црква под кровом. Тачно у по ноћи, после двадесет сати, како је положен темељ затворн звонар готову цркву и оде да се испава до посвете цркве. У цркви има 3000 седишта, три пећи, и осветљена је електриком. Заиста амерички.

Чивути у државној служби. Број Чивута у Француској износи на 100.000 поред 38 милијуна католика. Ових сто хиљада Махабеја даје 49 префеката, 9 градских, 10 дворских већника код касационог суда 10 већника код највишег суда у Паризу, а врло много их је код других судова; 11 Чивута има у министарству пољопривреде, 21 код управе поштанске, 27 код министарства финанције, 25 код министарства наставе.

Кратке вести. У Бечу је умро подмаршал Косак заповедник бечког Терезијанума. — Близу Жежаве у Галицији пошло је аустријској жандармерији за руком, да ухвати једну чету разбојника од 8 чланова, која је у последње време задавала грдан страх Галицији. — Међу умрлим лекарима енглеским у прошлој 1896. години, оставио је један 8,400.000 својим насљедницима; други 1,800.000 круна; двојица 500.000 круна; један 1,600.000 круна. Биће да им ни хонорари нису незнатни, кад је толика оставина! — Украс миленијума „Цариград у Будимпешти“ продаваће се 10. маја на јавној дражби. — Преступници у Русији који од сад буду суђени на прогонство у Сибир, вођени ће бити тамо сибирском железницом. — Недавно се у Бечу у једној цркви венчале три сестре и брат им у један исти дан. — По статистичким податцима потроши Београд годишње: 10.920 говеда, 11.000 оваца, 10.000 јагњаца, 18.000 дебелих прасица; осим тога још повећи број живине. — Поседнице мале лутрије у Будимпешти умолиле су лично министра финансије, да им се накнади у неколико штета престајањем мале лутрије. Министар је обећао да ће им молбу потпомоћи и да ће им се дати накнада. —

Јаван рачун

о улазницама и добровољним прилозима на забави српске женске добротворне задруге у Винковцима, приређене у очи нове године 1897.

По 5 фор.: Веселиновићка Софија, Веселиновић Стева, Јосип Каливода, др. Паја Ковачевић.

По 4 фор.: Рудолф Ризел, др. Јован Стајић из Шида.

По 3 фор.: Др. Пера Георгевић, Тоша Митровић, Миша Анастасијевић, Јосип Лернер, др. Ђорђе Милашиновић, Радивој Чобанић из Шида, Никола Јанковић, Ђока Стефановић из Бошњака, Шандор Теодоровић.

По 2 фор. 40 н.: Стока Поповић.

По 2 фор: Ружица Бркић, Игњац Леви, Алекса Гертнер, Вукашин Миланковић, Милева Кемпер, Софија Стефановић, пуковник Гринвалд, Јелена Пауновић, Милош Радељевић, Ђуро Крајновић, Ђорђе Веселиновић, др. Стеван Стојковић, удова Липошчак, др. Бранислав Грчић, Јоцо Агић, Урош Јанковић, Ђуро Ћујић, Ружић, др. Хуго Блум, Мато Ханцековић, Коста Теодоровић, Тоша Николић из Шида, Густав Кулчар, Едо Мушић, Н. Н., Шандор Веселиновић, удова Таш, Антон Розел градоначелник, Васа Поповић, Пера Минић, Гига Рајић, Ђока Јанковић, Херман Полак, Браћа Епштајн, Н. Марбербер, Сима Павичић, Н. Марбергер.

По 1 фор. 60 н.: Удова Фука, удова Туркаљ, Хан, Фрањо Беловић.

По 1 фор.: Јован пл. Косановић, Ева Јанковић, удова Фишер, Пера Миковић, Милева Брош, Милан Трифковић, Фердо Бохничек, Вукелић, Јелена Бекић, Александар Коча, Пера Костић, Васа Николић и др. Емил Костић из Шида, Милојко Благојевић, Алатровић, Урош Ђурић, Катица Косановић, Милева Тркуља, капетан Миличић, проф. Крмпотић, Баришец, Клајн, Шандор Петровић, Никола Мусулин, Хајду, Др. Стева Пожарев из Моровића, капетан Крнић, Бишћан, Мартинек, Н. Марбергер, Милан Костић из Шида, Н. Н. и Н. Н.

По 80 новч. Станојевић и Папрић из Осека, Панта Н., Милева Ћелап, Кошчичарић, Коста Контић, удова Петвајдић, Ивакић.

Укупно дакле	181 ф. 40 н.
Трошкови око забаве	100 ф. 69 н.
Остаје чисто	80 ф. 71 н.

Свима горе означеним прилагачима и посјетитељима наше забаве изричу потписани топлу благодарност.

У име управног одбора добротворне српске женске задруге у Винковцима.

Перовођа: **Др. Стеван Стојковић.** Председница: **Јелена Јанковић.**

КЊИЖЕВНА ВЕСТ.

Изашла је из штампе књига:

ПАМЕТНО „НАЗАРЕНСТВО“

ПОЛИТИЧКО-ЕКОНОМСКА СТУДИЈА

од Јаше Томића.

На 82 стране. Цена 20 новч. Нови Сад. Српска штампарија дра Светозара Милетића. Растуривачи имају уобичајен процент. Ко поручи једну књигу, треба да дода 3 новч. поштарине.

У књизи се расправљају ова питања: Зашто наш свет иде у Назарене? Ко је узорао земљиште Назаренству? Напуштеност српског земљорадника. Паметно назаренство.

Позив на претплату.

Хрватима, Србима, Словенцима и Бугарима на убавести!

Током г. 1897. наумили смо обелоданити тиском циклус својих дела:

.1) За поплаве Саве; 2.) Лепа наша домовина; 3.) Сељак и библија; 4.) Пут од пакла преко очистилишта до раја; 5.) Стање филозофије од најтамнијих времена до Исуса; 6.) Дела А. Шеное и Др. Хоича напрама социјализму; 7.) Себичност, софизам и социјализам; 8.) Борба педагогије и социјализма на Балкану.

Свако дело описиже преко 100 ситно и полустрано арака а стајаће по комаду меко везану 50 новчића. — Претплатници се умољавају, да тачно назначе своје име и презиме, пребивалиште, пошту и земљу, те хоће ли дела штампана латиницом и ћирилицом.

Ну пошто се писци дела налазе дуље времена на научном путовању по Савезним Државама Америке, ради тога молимо, да се писма, новци, упути и све ине убавести шаљу на адресу нашег пуномоћника: Monsieur Dr. Arnold Dodel professeur de la université rue Rigistrasse 60, Zuric, Suisse. (Zürich Schweiz).

Наши списи нису у служби ниједне странке нити верске сљедбе, они су чеда истине, непристраности, искуства и умовања; њих ће моћи свако читати, почам од окрућених глава велможа и достојанственика, попова и професора, учитеља, родитеља и њихове невине младежи обојега пола; у њима ће наћи душевне хране сељак који вади жуљевитом руком, бели крув из црне земље, наћи ће ју исто тако радник и обртник, који уз сељака подаје својим знојем сву удобност човечанству.

Сви упути на адресу у Швајцарској могу бити писани латиницом и ћирилом на сва четири јужнословенска језика, осим тога може бити дописивање у француском, руском, немачком, енглеском и талијанском говору.

Дочим адреса, која нас заступа у Америци дописује у свим живућим језицима гласи: Милан Живановић Нев-Јорк 444 E. 81. ст. II. Зено Ћаканић — Хрват. Милан Адаљевић — Србин.

Огласи.

Моде и мануфактурна радња

АЛЕКСАНДРА ГРИНФЕЛДА

У ВИНКОВЦИ

потребује 2 помоћника који **одма** могу ступити и то: један да је до 25 година стар, из добре припознате школе, а други да је између 18—20 година стар, такођер из добре школе да је изишао, оба помоћника морају потпуно владати српским и немачким језиком. 170 1—3

ШПЕЦЕРАЈСКА РАДЊА

СТЕВЕ РАДОЈЧИЋА

У ЗЕМУНУ 171 1—2

потребује једног млађег помоћника.

Чувајте се патворина.

Ц. и кр. повл. и одликована творница мараскина (Maraschine di Zara)

у Задру **Р. ВЛАХОВ** Далмација.

Најбољи, најздравији и најгласовитији **ликер на свету** против слабини желудца итд. је

ВЛАХОВ

Ко жели одржати здрав желудац, ко жели добро стање, веселу ћуд, у опште очувати себи здравље, нека пије тај по целом свету распространени, од свих хваљени ликер „Влахов“, кога из биљака кршне Далмације једини на свету Р. ВЛАХОВ у Задру (Далмација) спрема и зготовљава.

83 24—50

Чувајте се патворина и захтевајте увек прави „ВЛАХОВ“ из Задра, који се у свакој бољој трговини и кафани добити може.

Прави „ВЛАХОВ“ је награђен на свима изложбама највећом наградом.

Главни уредник: др. Емил Гаврила. Одговорни уредник: Ђока Ђорђевић. Штампарија Ђорђа Ивковића.